

робітники Археологічного музею ІА НАН України (завідувачка Л. В. Кулаковська).

Було ухвалено таку резолюцію:

РЕЗОЛЮЦІЯ наукового семінару, присвяченого 80-річчю від дня народження І. Г. Шовкопляса, «Господарство, соціальний устрій та спосіб життя населення України за кам'яної доби», що пройшов 2—3 квітня 2001 р. в Інституті археології НАН України у Києві.

Науковий семінар, який зібрав переважно більшість українських фахівців з кам'яної доби (близько 40 учасників), заслухав і обговорив 22 наукові доповіді з актуальних проблем палеоліту, мезоліту та неоліту України. Семінар, що став оглядом наукового потенціалу України з проблематики археології кам'яного віку, пройшов на високому науковому рівні.

Учасники семінару висловлюють подяку дирекції ІА НАН України, співробітникам відділу археології кам'яного віку, Археологічного музею ІА НАН України та бібліотеки за належну організацію семінару і схвалюють такі пропозиції:

1. Вважати доцільним і надзвичайно корис-

ним для розвитку археології кам'яної доби в Україні проведення у Києві подібних наукових форумів раз на два роки.

2. Просити дирекцію та вчену раду Інституту підтримати організаційні зусилля відділу археології кам'яного віку у цьому напрямі.

3. Просити Інститут археології НАН України знайти можливість видати матеріали семінару в журналі «Археологія» з посвятою І. Г. Шовкоплясу, а відділ археології кам'яного віку Інституту — підготувати матеріали до публікації.

4. Конференція звертається до дирекції ІА НАН України в черговий раз підняти перед Президією НАН України питання про передачу визначного археологічного експоната — житла з кісток мамонта із розкопок Інституту археології в 1954—1955 рр. (керівник І. Г. Шовкопляс) з Палеонтологічного музею ННПМ НАН України до Археологічного музею ІА НАН України.

Учасники семінару

Ю. Кухарчук

Одержано 12.04.2001

25 РОКІВ ПЛІДНОЇ СПІВПРАЦІ

У листопаді 1976 р. створено кафедру археології Воронежського державного університету (ВДУ). Споріднений науковий профіль ІА НАН України та кафедри археології ВДУ обумовив співробітництво фахівців України і Росії з широкого спектра спільних наукових інтересів. Упродовж тривалого часу контакти мали традиційні форми спілкування між науковими установами (зустрічі на симпозіумах, обмін досвідом і результатами розкопок, участь у захистах кандидатських та докторських дисертацій), але без яких-небудь взаємних зобов'язань. Співробітники ІА НАН УРСР залучалися для читання спецкурсів у ВДУ. В університеті ще пам'ятають лекції професора В. Ф. Генінга. Випускники кафедри Н. С. Котова і М. С. Сергеева стали згодом науковими співробітниками ІА НАН України, захистили кандидатські дисертації і продовжують успішно працювати в Україні, а викладачі В. І. Бессєдін і М. В. Цибін захистили кандидатські дисертації на спеціалізованій вченій раді із захисту докторських дисертацій в ІА НАН УРСР. Практика взаємного опонування дисертацій колег у суміжних

країнах триває й понині. У Київ особливо часто запрошують професора А. Д. Пряхіна (захисти М. М. Бондаря, Е. А. Балагурі, Р. О. Литвиненка). Науковці ІА НАН України О. М. Приходнюк, О. В. Сухобоков, В. В. Отрощенко приїжджали як опоненти на засідання дисертаційної ради із захистів дисертацій на здобуття вченого ступеня кандидата історичних наук у ВДУ.

Активізація контактів спостерігається в останні десятиліття вже на міждержавному рівні. Спочатку це були об'єднані зусилля з організації наукових конференцій (Белгород, 1990 р.; Луганськ—Перевальськ—Донецьк, 1993 р.), а 1995 р. народився проєкт спільних археологічних розкопок Капітанівської агломерації поселень зрубної спільності в Луганській обл. Тоді ж, з ініціативи російської сторони, було підписано протокол про наміри в галузі археології між ІА НАН України та ВДУ.

Запропозовані наміри не залишилися на папері, будучи втіленими в п'ять сезонів спільних польових досліджень на поселеннях Капітанове 1 та Капітанове 2 (1995—1999).

Умови для проведення розкопок і археологічної практики студентів ВДУ створила Центрально-Донецька експедиція при ІА НАН України (начальник Ю. М. Бровендер). Паралельно почато обстеження давніх гірничих виробок на рудопров'язі Червоне Озеро в урочищі Картамиш на заході Луганщини. Розкопки в Луганській обл. супроводжувалися українсько-російськими польовими науково-практичними семінарами в с. Капітановому, а то й безпосередньо на розкопках. Важливо, що матеріали всіх п'ятьох Капітанівських семінарів опубліковано в ході реалізації міжнародного проекту «Доно-Донецький регіон за доби бронзи». Поза тим, 1996 р. у Воронежі проведено російсько-українську наукову конференцію «Доно-Донецький регіон у системі старожитностей епохи бронзи східноєвропейського степу і лісостепу». Того ж року кафедра й Інститут разом із ІМК РАН та організаціями Донецької обл. брали участь у підготовці й проведенні представницької міжнародної конференції «Північно-Східне Приазов'я в системі євразійських старожитностей (енеоліт — бронзовий вік)».

Активізація співробітництва сприяла науковому зростанню дослідників двох країн. Лише з числа учасників Капітанівських семінарів в останні п'ять років захистилися О. Ю. Захарова та О. С. Саврасов із російської сторони, Л. А. Черних і Ю. М. Бровендер — з української. Студенти, що брали участь у розкопках і семінарах, уже стали аспірантами, асистентами, науковцями.

Триває плідне співробітництво щодо видань наукових праць. Статті співробітників ІА НАН України регулярно з'являються у випусках серійного видання кафедри «Архе-

ологія східноєвропейського лісостепу», а воронезькі колеги публікуються на сторінках часопису «Археологія». В серії «Археологические памятники Донского бассейна» у Воронежі 2000 р. видано колективну монографію «Поселение эпохи бронзы Капитаново II. Материалы работ Украинско-Российской археологической экспедиции» (автори: Пряхин А. Д., Отрощенко В. В., Бессидін В. І., Бровендер Ю. М.). Тоді ж у Воронежі опубліковано монографію О. М. Приходнюка «Пеньковская культура».

Початок третього тисячоріччя ознаменувався виходом на якісно новий рівень відносин між нашими організаціями — підписанням Договору про співробітництво між ІА НАН України і ВДУ. Практично відразу ж розпочато реалізацію нових домовленостей поновленням спільних польових досліджень, перерваних у 2000 р. Об'єктом нових розкопок стали великі гірничі виробки бережнівсько-маївської зрубної культури на рудопров'язі Червоне Озеро у Попаснянському р-ні Луганської обл. Проведення стаціонарних робіт на давніх копальнях забезпечив Донецький гірничо-металургійний інститут (ДМГІ) у м. Алчевськ з ініціативи його ректора, академіка Міжнародної Академії наук екології та безпеки життєдіяльності В. М. Дорофєєва. Залучення до вивчення копалень представників технічних наук і підписання прямих договорів у трикутнику ІА НАН України — ВДУ — ДГМІ створює надійну основу для подальших розкопок на Червоному Озері й відкриває нові перспективи співробітництва. Плануються спільні розкопки на сезон 2002 р. та проведення польового семінару на давніх копальнях Луганщини.

П. П. Толочко, В. В. Отрощенко

Одержано 12.09.2001

МІЖНАРОДНА АРХЕОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ДРУГІ БОСПОРСЬКІ ЧИТАННЯ»

З 20 по 23 травня 2001 р. у м. Керч відбулися Другі Боспорські читання, присвячені 175-річчю Керченського музею старовини. Тема конференції «Боспор Киммерийский и Понт в период античности и средневековья».

Читання було організовано Керченським центром археологічних досліджень, Кримським відділенням інституту сходознавства НАН України, Керченським державним історико-культурним заповідником і добродійним

фондом «Деметра». Усього було заявлено понад 40 доповідей, але у читанні змогли взяти участь не всі бажачі. У роботі конференції взяли участь понад 30 фахівців, що представляють академічні центри, музеї, історико-культурні заповідники, вищі навчальні заклади Керчі, Сімферополя, Николаєва, Москви, Санкт-Петербурга, Нижнього Новгорода, Любліна, Будапешта.

Читання відкрили співголовуючі оргкоміте-